HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

גמ׳ תנא ללמדו חפינה אמר רב פפא שתי לשכות היו לו לכ״ג אחת לשכת פרהדרין ואחת לשכת בית אבטינס אחת בצפון ואחת בדרום אחת בצפון דתנן (א)ו׳ לשכות היו בעזרה ג׳ בצפון וג׳ בדרום שבדרום לשכת המלח לשכת הפרוה לשכת המדיחין לשכת המלח ששם היו נותנין מלח לקרבן לשכת הפרוה [ב]ששם היו מולחין עורות קדשים ועל גגה היתה בית טבילה לכ״ג ביוה״כ לשכת המדיחין שם היו מדיחין קרבי קדשים ומשם מסיבה עולה לגג בית הפרוה ג׳ שבצפון לשכת העץ לשכת הגולה לשכת הגזית לשכת העץ אמר ר׳ אליעזר בן יעקב שכחתי מה היתה משמשת אבא שאול [ב]אומר לשכת כ״ג היתה אחורי שתיהן וגג שלשתן שוה לשכת הגולה שם היה בור הגולה והגלגל נתון עליו ומשם מספיקין מים לכל העזרה לשכת הגזית [ג]שם היה סנהדרין של ישראל יושבת ודנה את הכהנים ומי שנמצא בו פסול היה לובש שחורים ומתעטף שחורים ויצא והלך לו ושלא נמצא בו פסול היה לובש לבנים ומתעטף לבנים ונכנס ומשמש עם אחיו הכהנים אחת בדרום דתנן (ג)[ד]שבעה שערים היו בעזרה ג׳ בצפון וג׳ בדרום ואחד במזרח שבדרום שער הדלקה שני לו שער (א) הקרבן שלישי לו שער המים שבמזרח שער נקנור [ה]ושתי לשכות היו שם אחת בימינו ואחת בשמאלו אחת לשכת פנחס המלבש ואחת לשכת עושי חביתין (ד)שבצפון [ו]שער ניצוץ (ב) בנין אכסדרה היה ועלייה בנויה לו על גביו ושם כהנים שומרים מלמעלה ולוים מלמטה (ג) ושלפנים הימנו החיל שני לו שער הקרבן שלישי לו שער בית המוקד ותניא (ה)[ז]חמש טבילות ועשרה קדושין טובל כ״ג ומקדש בו ביום [ח]וכולן בקודש [על גג] בית הפרוה חוץ מזו שהיתה בחול על גבי שער המים ובצד לשכתו היתה ולא ידענא אי לשכת פרהדרין בצפון ולשכת בית אבטינס בדרום או לשכת בית אבטינס בצפון ולשכת פרהדרין בדרום ומסתברא דלשכת פרהדרין בדרום הואי מאי טעמא מקדים קאי ומיסך את רגליו וטביל ואזיל לצפון וגמר חפינה ואתי לבית המקדש [י]ועביד עבודה כולי יומא לבהדי פניא מדו עליה והדר אזיל לדרום וטביל ונייח דאי אמרת לשכת פרהדרין בצפון מקדים קאי ומיסך רגליו ואזיל לדרום וטביל וגמר חפינה ואתי לבית המקדש ועביד עבודה כוליה יומא להדי פניא מדו עליה והדר אזיל לדרום וטביל ובעי מהדר ומיזל לצפון ומינח ומי טרח מטרחינן ליה כולי האי אלמה לא מטרחינן ליה טפי דאי צדוקי הוא ליפרוש אי נמי שלא תזוח דעתו עליו דאי לא תימא הכי נעבדינהו לתרוייהו בהדי הדדי אי נמי תסגי ליה בחדא: ואמרו לו אישי כהן גדול וכו׳: לימא תהוי תיובתא דרב הונא בריה דרב יהושע (ז)דאמר רב הונא בריה דרב יהושע [ט]הני כהני שלוחי דרחמנא נינהו דאי אמרת שלוחי דידן נינהו
מי

גמ׳ תנא ללמדו חפינה. מוליכין אותו לבית אבטינס ששם הקטרת מצוי: **לשכת פרהדרין.** לישן שם: **לשכת אבטינס.** ללמוד חפינה: **על גגה.** היה בית הטבילה מי מעיין היו באין לשם ברומה: **מסיבה.** בנין אבנים מעלות מגלגלות וסובבות במקיף עמוד כמין עץ גלגל של גת: (ד) **לגג בית הפרוה.** לעלות לה דרך המסיבה: **לשכת הגולה.** על שם בור שכרו שם עולי גולה: **אחורי שתיהן.** ללשכת הגולה וללשכת הגזית: **וגג שלשתן שוה.** קירוי אחד לשלשתן: **שער הדלקה שער הקרבן.** לא ידעתי למה נקרא שמם כך: **שער המים.** שבו מכניסין צלוחית של מים של ניסוך בחג כך מפרש בשקלים (פ״ו מ״ג): **ועשרה קדושין.** ידיו ורגליו מן הכיור: **בו ביום.** ביוה״כ ולקמן (דף לב.) יליף להו מקראי וכולן בקדש כדמפרש: **על גג בית פרוה.** שהיתה בנויה בתוך עזרה מקודשת: **חוץ מזו.** טבילה ראשונה שאינה באה בשביל יוה״כ שאף כל ימות השנה שנינו בפ״ג (דף ל:) אין אדם נכנס לעזרה אפילו טהור עד שיטבול אבל טבילות הבאות מחמת יוה״כ בעינן מקום קדוש דהכי כתיב בהו ורחץ את בשרו במים במקום קדוש (ויקרא טז): **ובצד לשכתו היתה.** אלמא לשכה יש לו בדרום: **ומסתברא לשכת פרהדרין.** שהוא ישן שם בדרום הויא אצל בית הטבילת חול: **מאי טעמא מקדים קאי כו׳.** כשהוא משכים לבקר כל שבעה עומד ממטתו: **ומיסך רגליו וטובל.** התם על גב שער המים שהיא על גבה בעובי החומה מתוקן בית טבילת חול ומעיין משוך שם באמה מעין עיטם כדלקמן (דף לא.) וכל המיסך רגליו טעון טבילה ליכנס בעזרה ואזיל לצפון ללשכתו השניה ללמוד חפינה ואתי לבית המקדש ועביד עבודה כוליה יומא כדתנן (לעיל דף יד.) כל שבעת הימים הוא זורק את הדם וכו׳: **לבהדי פניא מדו עליה.** כדאמרינן בריש פירקין: **ואזיל לדרום וטבל.** על שער המים כר״ע דאמר (שם) טהור שנפל עליו הזאה טמאתו: **ונייח.** הולך ושוכב בלשכת פרהדרין אשר אצל בית הטבילה: **דאי אמרת לשכת פרהדרין.** שהוא ישן בה הויא בצפון ורחוקה מבית הטבילה הטרחתו כל העמל הזה: **מקדים קאי ומיסך רגליו.** כדרך כל המשכימין: **ואזיל לדרום.** לשער המים: **וטבל וגמר חפינה.** התם בבית אבטינס אשר שם ואזיל לבית המקדש וכו׳: **אלמה לא.** קושיא היא כלומר וכי לא טוב לך להטריחו מטרחינן ליה מדעת דאי צדוקי הוא ואינו ירא שמים לקבל עליו טורח המקדש ליפרוש מן הכהונה גדולה ולא יקבלנה מתחילה וטוב לנו שהרי הן משנין את עבודה כדלקמן בשמעתין: **א״נ.** אפילו אדם כשר הוא טוב לנו להטריחו כדי שלא תזוח דעתו עליו להתגאות בכתר כהונה: **דאי לא תימא הכי.** (ה) דלא בעינן לאטרוחיה ליעבד שתי לשכיותיו בהדי הדדי: **לימא תיהוי.** מתני׳ דקתני אתה שלוחנו תיובתא דרב הונא כו׳: **הני כהני.** בהקרבת קרבנותיו (ח) שלוחי דרחמנא ניהו ולא שלוחינו ונפקא מינה דאם הוא מודר הנאה ממנו מותר לו שיקריב עליו קרבנותיו כדתנן בנדרים (דף לה:):
הכי

ששם מדיחין (ט)(קדשי) קדשים. הא דאמרינן לעיל (דף טז.) דשולחנות היו בעזרה להדיח עליהן הקדשים וכדכתיב בהדיא ביחזקאל (מ) י״ל דבשר קדשים מדיחין על השולחנות אבל קרבי קדשים שיש בהן פרש ומאיסי מדיחין אותם בלשכת המדיחין (י):

לשכת בית הפרוה. וא״ת מאי שנא דכי תנא להו ברישא נקט לשכת המלח ולשכת בית הפרוה ולשכת המדיחין וכי מפרש להו מפרש לשכת המדיחין והדר לשכת הפרוה וי״ל אי הוי מפרש לשכת בית הפרוה ברישא היכי ליתני ועל גגה היה כהן טובל כו׳ ואכתי לא קתני היכי סליק להתם להכי תנא לשכת המדיחין ברישא ומשם היתה מסיבה לגג בית הפרוה אמנם ראיתי במסכת מדות (פ״ה מ״ג) ושם מפרש לשכת הפרוה ברישא כי סידרא דרישא וגם במקצת ספרים שלנו יש כמו כן בכאן:
מי

מסורת הש״ס

א) מדות פ״ה מ״ג ע״ש, ב) [מנחות כא: וע״ש בתוס׳], ג) תמיד כז. מדות פ״א מ״ד, ד) [תמיד כח: מדו׳ פ״א מ״ה], ה) [לקמן ל. לא. עא. זבחים יט:], ו) [לעיל יד:], ז) קדושין כג: נדרים לה:, ח) [צ״ל קרבנותיו יעב״ץ], ט) [צ״ל קרבי], י) עי׳ תוי״ט ד״ה לשכת המדיחין,

◆

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ שני לו שער (הקרבן) תז״מ ונ״ב ס״א הבכורות: (ב) שם שבצפון שער נילוץ וכמין אכסדרה היה: (ג) שם ולוים מלמטה (ושלפנים ממנה החיל) תא״מ ונ״ב ס״א ופתח היה לו לחיל: (ד) רש״י ד״ה עולה לגג בית הפרוה: (ה) ד״ה דאי לא תימא הכי אלא לא בעינן לאטרוחיה:

◆

תוס׳ ישנים

לשכת הפרוה ששם מולחין עורות קדשים. היינו לשכת המלח השנויה (ברישת) [בהקומץ] רבה [מנחות כא, א] בשלשה מקומות המלח נתונה בלשכת המלח ועל גבי הכבש כו׳, ואין זו לשכת המלח (ואיכא) [דהכא] שנותנין בו מלח לכל צרכי סעודה. רבינו אריה. בצפון דתנן שש לשכות. בדרום גרסינן בקמייתא גבי לשכת המלח ופרוה ומדיחין, ובצפון גרסינן בבתרייתא לשכת הגולה כו׳. וכן מוכחא סוגיא דבסמוך דקאמר אזיל לדרום וטביל [ונייח], אלמא שער המים היה בצד לשכתו וכו׳, ובמדות [פ״ה מ״ג] גרס איפכא. וזו הגירסא נראה לרבינו עיקר. שער הדלק. יש לפרש שדרך שם היו מביאין אש למערכה. שער הקרבן. שמא דרך שם היו מביאין קרבנות. לבהדי פניא מדו עילויה. שסובר דהזאתו טימאתו וכרבי עקיבא. דאי ס״ד הני כהני שלוחי דידן נינהו. וא״ת והא בנדרים פרק אין בין המודר [לה, ב] איבעיא לן אי שלוחי דידן אי שלוחי דרחמנא נינהו ולא איפשיטא, ואמאי לא פשטינן ליה מהאיך. וי״ל דלא ניחא ליה לפושטה מדברי אמורא. וכי האי גוונא פריך בבבא מציעא [יז, א] ובכתובות [פט, א] גבי אלמנה מן האירוסין יש לה כתובה שהיה יכול להוכיח כן מדברי אמוראים.

עין משפט נר מצוה

צה א ב מיי׳ פ״ה מהל׳ בית הבחירה הלכה יז:
צו ג מיי׳ פ״ו מהלכות ביאת מקדש הלכה יא:
צז ד מיי׳ פ״ה מהלכות בית הבחירה הלכה ד:
צח ה שם הלכה יז:
צט ו שם פ״ח הלכה ח:
ק ז מיי׳ פ״ב מהלכות עבודת יוה״כ הלכה ג:
קא ח שם הלכה ג:
ט [מיי׳ פ״ו מהלכות נדרים הלכה ה]:

◆

מוסף רש״י

הני כהני. לענין הקרבת קרבנות, שלוחי דרחמנא נינהו. ולא שלוחי דידן, ונפקא מינה למודר הנאה מכהן, שהכהן מותר להקריב קרבנותיו (קדושין כג.). שלוחי דידן. דבעלי קרבן (נדרים לה:).

◆

רבינו חננאל

תנא ללמדו חפינה. אמר רב פפא ב׳ לשכות היו לו לכהן גדול אחת לשכת פרהדרין ואחת לשכת בית אבטינס אחת בצפון ואחת בדרום. אחת בצפון דתנן בסוף מדות שש לשכות היו בעזרה שלש בדרום לשכת המלח כו׳. שלש בצפון לשכת העץ לשכת הגולה לשכת הגזית. לשכת העץ אמר ר׳ אליעזר בן יעקב שכחתי מה היתה משמשת. אבא שאול אומר לשכת כהן גדול היתה אחורי שתיהן וגג שלשתן שוה הנה אחת בצפון. ואחת בדרום דתנן במדות פ׳ ראשון שבעה שערים היו בעזרה ג׳ בצפון וג׳ בדרום ואחד במזרחו שבדרום שער הדלק. שני לו שער הקרבן. שלישי לו שער המים. ותניא חמש טבילות ועשרה קדושין טובל כהן גדול ומקדש בו ביום וכולן בקדש אבית הפרוה חוץ מזו שהיתה בחול על גבי שער המים ובצד לשכתו היתה. נתברר כי שתי לשכות היו לכהן גדול, לשכת פרהדרין (שהיא) דרכה שבעת הימים שהיו מפרישין אותו מביתו. ולשכת בית אבטינס שהיו מלמדין אותו שם חפינה. ולא נתברר לנו בהדיא איזו היא בצפון ואיזו היא בדרום. אמרו לו אישי כהן גדול (אני ואתה ושליח) [אנו שלוחין] בית דין ואתה שלוחינו כו׳.

א) [נ״ל דר כהן].